

NAŠA PJESMA.

(Pjeva se kao i "Liepa naša domovina".)

Pjesmo naša zvuči jasno,
Kriepko, zvonko po dolinah,
Nek odzveja gromko, glasno,
Nek se ori po planinah!
Pjev slobode, zvuči glasno;
Iz sna narod, braću budi.
Nek zasv'jeti sunce jasno,
Znak slobode ko da rudi.

Profetarska pjesma mila
Na boj biedne nek potakne;
Tranaja stare sila
Tek se krutom borbom makne!
Mačeve nam um naš daje,
Pjesmo ti nam hrabrost novi;
Skupljaj sažuje nek s' ne taje,
U junački boj ih zovi!

Pjesmo biede, pjesmo djela
Skromna, tiha; sv'jet ju guši;
Oj postani pjesmo smjela,
Nek se križla i laž ruši.
Sad ne treba, uzdisanja,
Plača dost je biedni rode;
Pojmo pjesmu ratovanja,
Pjesmu moći i slobode!

PJESMA.

Sjedila su tri popa
ugojena za bočalom,
tužila se na vremena
i plakali za moralom!

V rčevi so pami bili,
trbusi se tresli salom,
hranili se ljudskim znojem,
i plakali za moralom!

Kod kuće je svaki lego —
s gazdaricom oblom malom;
grijali se toplim mesom
i plakali za moralom!

L'homme qu'rit. — H.

RAZMOTRIVANJE.

Sasvim je prirodno i razumljivo, kada se približuju, slažu i udružuju oni, čiji so interesi, i kada stvaraju zajedničke planove za zaštitu svojih interesa.

Na tome se temelji cijelo čovečanstvo društvo i napredak čovečanstva.

Osjećajući zajedničkog djelovanja i stvaranja postajali su od vajakada, kao i danas kod sviju staleža i klasa.

U svako doba, i svi ti staleži i klase udruživaše se, da zaštite svoje interese, ali da podignu svoju moć nad onima, čiji su interesi bili protivni.

Slabiji, potisnuti morali su se pogotovo slagati i udruživati. Tako je i danas! Slabiji, ali bolje reći većina u današnjem društvu — u ovom slučaju radni narod — osjećajući zajedničku potlačenost, udružuju ju se za obranu i poboljšanje svog interesa.

Današnje je društvo podjeljeno u dvije klase: jedna je klasa "mali broj ljudi, kojima poštuzi za rukom, da uerađeći ništa, ili radčeći vrlomalo dolaze do velike količine dobara i mogućnost teljesnog i duhovnog razvitka.

U drugoj klasi je velika većina ljudi, koji rade i proizvode, a uzevši poprčno, nemaju ni toliko, koliko im najnužnije treba za održavanje njihovog bčea.

Jedna je klasa bogataša, vlasnika i raznih eksplotatora. Druga je klasa potlačeni, eksplotisani i oskudnina, druga klasa jest naša radnička klasa.

Nas vežu jedni interesi i mi moramo svi u njoj sjedinjeni biti. — Ali velika protivnost tome radu jest nemarnost naših radnika. Veliki je broj onih, koji su potišteni, čiji je život bjeđan, koji vade ljep primjer napredka kod radnika, koji se udružuje, ali usprkos toga nemaju osjećaja spram onih veliki ideala, zakojima njihovi osvještani drugovi žude.

Hrvatski radnici valjda smo na prvom mjestu u tom pogledu; da smo

na prvom mjestu, svjedoči jadni položaj hrvatskog radnika.

Nigde nisu tako mižerni položaji, kao kod nas...

Rastajmo se s nemarom! Ostavimo kapitalistička naborčenja, jer to su naši eksplotatori.

Udružajmo se na obranu naših radničkih interesa.

Skupljajmo se i stvarajmo novo, jer je ono jedini spas radnički, jer je ono jedina pomoć, kojom ćemo izvajevati bolji život, i koje je temelj, na kojem će se sazidati novi svijet i liepa budućnost cijelog čovečanstva!

U napred, braću, rastajmo se s nemarom i udružimo se!

M. Hans.

GLENCOE, OHIO.

Čenjeni soudrug urednik!

Gotovo mi nebudete šteli v zlo — ali somisjeniki ako Vam tu razlozim resnične sanje vaškega čuvaja, ki mi jih je razodel nekako takole: Gospod Kondelja gre strasno zamisljen po poti. Nasproti mi priđe gospod Zakljevič iz New Yorka. Ta stopi h Kondelji, mi seže v roko in izgovori "Zgrüss dich Gott kolega", kaj si tako zamisljen. — Kondelja: "Im, midva sva se venau sovražila, ali mi morete sedaj to odpustiti?"

Zakljevič: "To se zna! Sicer pa v tistem prepri tak nisem nikdar na Vas mislil, ampak na tiste socialiste, ki so mojemu kšerju delali škodo."

Kondelja: "Jaj, ja, sedaj ju delajo pa menó, pa se kako?"

Zakljevič: "Sém pa, če smem praviati?"

Kondelja: "No, ali se ne veste — s tistim "Pometalcem", o katerem govore nekajje Slovenci, da je bolj "fejst" kot moj veliki glas "Zlohe"?"

Zakljevič: "Pusti ta socializem in poprni se kaj družega, ki ti bo več neslo. Tako sem jaz stari. V začetku sem delal za socializem, ali hitro sem sprej del, da je to slab kšer, ker ti se nedajo barlati."

Kondelja: "Ali jaz sem tudi povedal, da hočem biti socialist. Seveda ee bi neslo."

Zakljevič: "Ah, kaj to; nčo se vse lahko, samo ee stvar nese. Pogledj mene (se potka na trehuh), jaz nisem ne socialist, ne klerikave, ne liberarce — ne bev ne črn. V časih pa le poseželo moji urednik, ki sicer nima jo nobenih pojmov o teli stvarih — notri. Steu narodina malo vetra. Vidite, tako gre kšeft."

Kondelja: "Ali bi mogli kaj prištetega preskibeti tudi menó?"

Zakljevič: "Jaj, was noth, potem pa jae me ne člayn. Well, reči da imaš mnogo delarja (tako jaz pravim), ju se zveži z Laibach Sparrkasse —"

Kondelja: "Dobro svet res! Ali kaj naj počnem z mojo stiskarno?"

Zakljevič: "To si pribež vodvo-glasni lista, kot npr. tistega, v katerem ozlašak, da je tvoj popotnik za list in za kaj se še vedno na poti, da si je za en mesec donia — v Millwaukee. Tako je prav! Človek mora "maul rajsat" in humpuz razameti danda-nes. — Krajski fantje ti bodo gotovo vrjeli, da se drugače nemore podelati denar v star kraj-kakor ee se narče na tvoj list."

Kondelja: "Prav govoriš; to je dober svet. Te socialiste bom pustil pa se bom poprjel tvojega izgleda."

Zakljevič se poslovil od Kondelje ter mu vošil dobre kšefte...

Vaški čuvaj manda ni sanjal, ampak sprejel Marconijev brezšični brezovaj, sem si mislil, ko je končal. Višini, zadel je v črno!

Badarandač.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Vsi dopisi naj se posljejo najkasneje do 15. vsacega meseca!

SLOVENSKIM PREMOGARJEM.

Virden, Ills., Febr. 11. — 1906.

Jaz sem ze davnaj zapopadel hudohe nakane in izdajalske načerte slovenskega delavstva v Ameriki. Krajskega novinarja in bankirčka — Sakserja, radi česar sem že pred leti "Glas Naroda" odpovedal.

Ker je pa Sakser v 32 šte. t. l. v svojem, delavske koristi izdajalškem listu, dal v prvi koloni priobčiti članek: "Protí štrajku premogarjev", "Delavei nepripravljeni", in z vsó navdajerstvo navedel poglavitne izzve izdajalskega, delavskega vodja Patricka Dolana, ter na drugi strani ee sam dal napisati članek "Pred štrajkom premogarjev". — so ne takajši rojaki, premogarji, o tem obvestili, dotično številko izobčili in navdušeno zaprosili, naj temu lopovskemu izdajalcu sporodim tozadivno njih nasenje: "Delajalska lopova, Sakser in Dolan naj se juknežeta samo takaj in srednji ropaj, lukajši premogarji bodo z njihim krutek proes — končali." To je obzavre izdajalca! Izobčili so se tudi, da ako je njim tudi v taborniških stanovah in njih družinam strahati, najmanjje pomoči ne pričakujejo od izdajalca Dolana in Sakserja, ker so njim predobro znani njih ljudski načerti.

Kaker v dotični šte. "Glas Naroda", že republikanska državna uprava in občestvo sploh odprto hrijska upravnó služajno štrajkujočim premogarjem. Kaj bi to škrapaj zločinstvo?

Ako delavstvo in zapadni in srednji zapadu ev., kako piše največji slavenski izdajalski list, potem bodo samo Slovenci v zapadnih državah nesusi na vsopnem k delavskim uniam in taki "Austrians" se bodo morali vrnati nazaj proti vstoku in tam opravljati zapirvska dela. Da se pa kaj osvovega ne pripeti, vzemite si za geslo "Slovenski delavec v Ameriki: "Ničel z izdajalcem, bojot "Glas Naroda"!" dokler ne prične zastopati delavskih interesov. Izdajalec Dolan mora biti skrajna brezvesten lopov. Na vsodni premogarski konvenciji v Indianapolis, Ind., so ju delegatje enoglasno izobčili iz naje premogarjev, tudi pa njegovim izdajalskem govoru, tako on se je skiboval na državo in mogarsko konvencijo, v snišlu koje ga najje zanore odlo le njegov okraj izobčeni. Delegatje petega premogarskega okraja (distrikta), kojem on pokriva mesto predsednika, so za to to tudi enoglasno izobčili in zahtevali odločitev predsedništva, toda lopov je segel dalje in poklepal sodnajo na pome. Ali bi se zamčjen in postoi človek brani s tako silo ostaviti svoje čestno mesto, nikar naj bede se s tolikimi dohodki vrezano? Gotovo ne. — To samo govori, že jasno dovolj, o hudožnih nakanih Dolana.

Tudi Mitchell in drugi premogarski uradniki niso prijatelji štrajka, to nam jasno dovolj govori slednjega pesem, o harmoniji kapitala in dela, ktero je tako glasno popelval v družbi Gompensa in pokojnega Marka Hana pred tremi leti; toda premogarji zapada in srednjega zapada so njemu in njegovim tovarišem pred dvemi leti jasno dovolj dokazali, kaj zahtevajo od njega, že so hoče vzdrževati na pravšnju, ker so mu razne lokalne unije odprto izdale nezampanico in svetovalce z odstopom. Med tem, ko Dolan pripoveduje, da med Pittsburgom in Johnstownom dela 75,000 nemijjskih premogarjev — zakaj se ne poda tje in jih opozni na resni položaj ter jih privede k uniji. Zakaj pripoveduje, za koliko se je delalo pred desetimi leti in za koliko se dela sedaj, med tem ko zamolči, kakšno so bile tedaj slovenske delavske življenske razmere in kakšne so sedaj. Jaz sem še pred sedmimi leti plačeval hrano in stanovanje po \$9 mesečno med tem, ko je sedaj po \$20. Kadar govori, naj

pove vse ali pa nič. Zakaj govori en delavski vodja le podjetnikom v korist? Proč s tacimi vodji! On govori, da štrajk pomeni uničenje unije.

Res je, da taki vodje morajo uničiti unijo. Kaj hočemo visoke unijske assessmete in štrajkarske naklade leto za letom plačevati samo zato, da bodo nas taki širokoustnoži in kapitalistični hlapčoni v spone ukleпали pri našem razrednem gibanju in življenskem uprašnju. Ako se Dolanu posreči unijo razdreti in si pridobiti zaostano svojo stranko, potem homo zapadni in osrednje zapadni premogarji sli na svojo pest — v štrajk, pridružili se homo "Miners Western Federation", ktera je spojena z "Industrial Workers of the World", ki ne zahteva v svojem principu samo izboljšanja par centov na dan, ampak unia v programu generalni štrajk, s katerim hoče strnoglaviti današnje kapitalistično družbo in zasesti proizvodna sredstva. Kadar se to uresniči, tedaj naj evilijo in tulijo Sakser, Dolan in njih — varovanci — kapitalisti.

Ako bi bili premogarski baroni v resni tako pripravljani za generalni štrajk premogarjev, potem ne bi dovolili v konvencijo, ktera ima pričeti 15. febr. t. l. v New Yorku radi prihodnje plačilne lestvice.

Toda generalni štrajk je nekaj strasno donečega v naših kapitalistov, osobito ee vidijo pred seboj zavolno organizirano delavsko maso. Kapitalisti dobro vedo, da, ako se njim ne posreči razdvojiti premogarjev s vseh taborjev se njim ni za igrati — z ognjem.

Tokajši premogarji so sporočilo o bodočem štrajku tako hladnokrvno sprejeli, da se očitno vidi neustrašenost ter, da so pripravljani za vsak slučaj in štrajk pripoznavajo le kot posledico industrijelnega razvoja.

Z generalnim (vseobčim) štrajkom premogarji ne izgube ničesar; v premogokopih ni stalnega dela in kadar so zadostne množine premoga nakupečene, se po raznih rokih dela komaj ee ali dva dni v tednu. Ko je zaloga premoga porabljena se zopet bolje dela, premogarji morajo spraviti črne diamante pa sploh na svitlo kolikor jih današnja industrija sploh uporablja. Torej ee štrajkamo mesec ali dva ne zgrabimo niti vinarja, samo ee smo složni. Generalni štrajk, to je današnje dni edino pravo delavsko orodje napram brezvestnim kapitalistom.

Ako pride do velikega premogarskega štrajka je umestno, da tudi slovenski premogarji nastopimo, kot naroden faktor ter strogo nadzorujemo, kakšno stališče hode zavzemalo slovensko časopisje napram štrajku. Za slučaj potrebe, organiziramo odbor, kteri naj izdaja letake, s pomočjo socialistične slovenske zveze v Ameriki in te med rojaki premogarji razširja.

Simon Kaučič.

Privatni policaj McParland je izjavil, da Henry Orchard, ki je v ječi v Boise, Idaho, kot dozlevni morilec nekdanjega guvernerja države Idaho, G. Steeneberga, ni nič priznal. Izpoved privatnega policajja dokazuje jasno kot beli dan, da ni imel McDonald, guverner države Colorado, pravico izročiti Moyerja in Haywooda, odbornika zapadne zaveze rudarjev kot vrovzočitelja smrti Steeneberga sodišču v Boisu, Idaho. Vse kaže, da hočejo kapitalisti zopet izvršiti strahopeten justičen umor, da bi odstranili za vedno neustrašena voditelja zapadnih rudarjev in plavzarjev. In to se hode tudi izvršilo, ako se delavei ne vzdržajo iz spanja in se ob pravem času proti namoravenemu, infamnemu justičnemu umoru ne postavijo po robu z besedo in časopisjem.